ШВЕЙЦАРСКО-БЪЛГАРСКА
Програма за сътрудничество

Изготвено с подкрепата на Швейцарско-българската програма за сътрудничество, Механизъм за гражданска ангажираност и прозрачност (МГАП) 2024-2029. Изразените възгледи и мнения са изцяло на автора/авторите и не отразяват непременно тези на правителствата на Швейцария и България.

Експертно становище

Настоящият текст е свободен за ползване от всеки заинтересован

АСОЦИАЦИЯ НА ПАРКОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ
1000 София • ул. „Хан Аспарух I" №26
www.parks.bg • e-mail: apb@parks.bg

Изготвено от Тома Белев
Експерт при АПБ
Toma.belev.12@gmail.com

За нуждите на
Инициативен комитет `Беледие хан - Богьовци
чрез г-жа Румяна Гълъбова-Златкова

Относно: Доклад за оценка на съвместимост на Подробен устройствен план - план за застрояване (ПУП-ПЗ) за поземлени имоти с идентификатори 04813.11.14, 04813.12.88 (идентичен с 04813.12.53), 04813.15.31, 04813.19.5, 04813.160.100 и 04813.170.77, с. Богьовци, общ. Костинброд (https://registers.moew.government.bg/eo/lot/48914)

Общ коментар

ДОСВ установява високо ниво на потенциално увреждане на Защитена зона Раяновци при изпълнение на плана отчитайки и кумулативният ефект - 1,59% от площта на защитената зона (2098.669дк).

ДОСВ установява високо ниво на потенциално увреждане на Защитена зона Драгоман при изпълнение на плана отчитайки и кумулативният ефект - 1,25% от площта на защитената зона (2664.23 дк)

Авторите на доклада се опитват да омаловажат това високо и недопустимо ниво на увреждане, като отчитат показател темп за 20 години, както и допускане, че това увреждане нямало да се случи. И двата довода са ирелевантни към подходящата оценка по смисъла на чл.6.3 на Директива 92/43/ЕИО.

Относно въздействието на пожара от 2025 върху предмета и целите на защитените зони.

Твърдението на стр. 45 че не се очаква въздействие по време на строително монтажните работи доколкото растителността е унищожена по време на пожара от лятото на 2025 е недоказано и несъстоятелно. Трябва да посочим, че трайната практика на СЕС по прилагане на Директива 92/43 ЕС не позволява на държавите членки да допускат допускат допълнително увреждане или да не предприемат необходимите мерки за възстановяване на увредени от причинени от човека или природните процеси природни местообитания и местообитания на видове.

По Дело C-47/23 (Европейска комисия срещу Германия)

95 На първо място, досежно твърдението за влошаване на състоянието на типове местообитания 6510 и 6520, по смисъла на член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията, поради съществената загуба на площи при тези типове местообитания в специалните защитени зони в Германия, **Съдът вече е уточнил, че след като целта на тази разпоредба е да се защитят териториите от евентуално влошаване на състоянието, за прилагането ѝ може да е необходимо да се вземат както мерки за предотвратяване на предизвиканите от човека външни посегателства и обезпокоявания, така и мерки за противодействие на естествените промени, които могат да влошат състоянието на запазване на естествените местообитания в специалните защитени зони** (вж. в този смисъл решение от 29 юни 2023 г., Комисия/Ирландия (Опазване на специални защитени зони), C-444/21, EU:C:2023:524, т. 148 и 149 и цитираната съдебна практика).

96 В допълнение, доколкото член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията се прилага към териториите, а **държавите членки са длъжни да предотвратяват влошаването на състоянието на естествените местообитания във всяка територия, в която има значително наличие на такива местообитания, установеното в дадена територия влошаване на състоянието няма как да се компенсира с подобряване в други територии**.

По Дело C-6/04 (Европейска комисия срещу Обединеното кралство)

33 Що се отнася до тези твърдения, първо следва да се отбележи, **че член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията задължава държавите членки да избягват влошаването на състоянието на естествените местообитания и местообитанията на видовете**.

34 Както отбелязва генералният адвокат в точка 19 от заключението си, е ясно, че при **прилагането на член 6, параграф 2 от Директивата за местообитанията може да се наложи да се приемат както мерки, предназначени да се избегнат външни увреждания и смущения, причинени от човека, така и мерки за предотвратяване на естествени промени, които могат да доведат до влошаване на природозащитния статус на видовете и местообитанията в специалните защитени зони (СЗЗ**).

Относно въздействието върху микроклимата

Твърдението на стр. 47, с което се посочва , че “не се очакват значителни промени в микроклимата на територията” е неправилно. В научната литература съществуват изследвания, които показват, че фотоволтаичните паркове оказват измеримо влияние върху температурата на околния въздух, като този феномен се нарича „Фотоволтаичен топлинен остров“ (Photovoltaic Heat Island Effect - PVHI). (например The Photovoltaic Heat Island Effect: Larger solar power plants increase local temperatures (Nature Scientific Reports) https://www.nature.com/articles/srep35070)

Относно въздействие върху 40A0 * Субконтинентални пери-панонски храстови съобщества

Авторите не са посочили, че това местообитание е приоритетно за опазване съгласно ЗБР. Авторите на ДОСВ са оценили въздействието като незначително, въпреки че отчитат намаляване на неговата площ с 59,272 дк., както и че изпълнението на плана ще доведе до намаляване на целевата за опазване площ в специфичните и подробни цели на защитената зона от 13408,4дк. Това е нарушение на Директива 92/43/ЕИО и на ЗБР. Съгласно трайната практика на СЕС подобно частично унищожаване е недопустимо.

“. 43 Следователно компетентните национални органи не могат да позволят намеси, които създават опасност от трайно засягане на екологичните характеристики на територии, в които се намират приоритетни типове местообитания. Такъв е по-специално случаят, когато намесата създава опасност от изчезването или частичното и непоправимо унищожаване на приоритетен тип естествено местообитание, намиращо се в съответната територия (вж. относно изчезването на приоритетни видове Решение от 20 май 2010 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, точка 21 и Решение от 24 ноември 2011 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, точка 163)”

(Дело C-258/11 (Peter Sweetman и др. срещу An Bord Pleanála)

Относно въздействие върху 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi

Авторите на доклада много фриволно и без наличие на проучване отчитат разпространението на този хабитат на 1% в мозаичните местообитания в обхвата на плана. Независимо от това дали площта му е 283,2дк или 2,83 дк. Намаляването на площта вследствие на изпълнението на плана е в нарушение на продробните и специфични цели на защитената зона (запазване на съществуващата площ на местообитанието от 1085,6дк) и на Директива 92/43/ЕИО и ЗБР.

Отново ще посочим мотивите в решението на СЕС по Дело C-258/11 (Peter Sweetman и др. срещу An Bord Pleanála

“. 43 Следователно компетентните национални органи не могат да позволят намеси, които създават опасност от трайно засягане на екологичните характеристики на територии, в които се намират приоритетни типове местообитания. Такъв е по-специално случаят, когато намесата създава опасност от изчезването или частичното и непоправимо унищожаване на приоритетен тип естествено местообитание, намиращо се в съответната територия (вж. относно изчезването на приоритетни видове Решение от 20 май 2010 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, точка 21 и Решение от 24 ноември 2011 г. по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, точка 163)”

В този смисъл оценката на доклада на въздействието като незначителна е неправилна.

Относно въздействието върху местообитание 6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик(Festuco Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)

Авторите на ДОСВ отчитат въздействие върху 17.02 дк посочвайки че характерните за местообитанието видове са унищожени от пожар. Трябва да посочим че това повтарящо се твърдение показва неразбиране на характера на природните местообитания и тяхната устойчивост във времето. Авторите на доклада са пропуснали да посочат, че подробните и специфични цели на зоната поставят за цел подобряване по параметър площт за достигане на целева площ от 3243,64 ха. Т.е. унищожаване на площта от природното местообитание е недопсутима спрямо целите на зоната.

Относно въздействието върху 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества
Според ДОСВ в обхвата на плана попадат 206,408 дк от местообитанието. Оценката на авторите е за незначително въздействие.
В ДОСВ липсва оценка спрямо специфичните и подробни цели на зоната. За местообитанието те поставят за периметър площ следната цел "Поддържане на площта на местообитанието в зоната, чрез достигане на целева площ от най малко 6272,62 ха. " Увреждането и/или унищожаването на 20,64 ха не отговаря на тази цел.

Относно въздействието върху вида Голям нощник Myotis myotis
Според ДОСВ ще бъдат засегнати 2.92% от хранителните местообитания на вида в защитената зона, но значението е посочено като незначително, защото прилепите щели да ловуват над фотоволтаичните панели. Това твърдение е недостоверно доколкото в специфичните цели на зоната е посочено за вида, че "Избягва урбанизирани територии. Храни главно с наземни нелетящи бръмбари"

Относно предложените смекчаващи мерки
Предложените мерки съответстват повече на мерки от доклад по ОВОС, а не от ЕО защото касаят прилагане на ПУП.
Предложената мярка 1 "да не се извършва взривяване на скали" не е достатъчна за да се премахне заплахата за местообитание 6110. То може да бъде унищожено и от изравняване с багер.
Предложената мярка 2 за изкопаване и пренасяне на грудките на защитени видове орхидеи е нарушение на чл. 13 на Директива 92/43/ЕИО и на ЗБР.
Предложената мярка 8 "Разчистването на терена да започне извън периода 1 април - 30 юни" разкрива въздействие, което не е оценявано в ДОСВ. Не е ясно какво означава разчистване на терена и защо не е оценено в доклада.
Предложената мярка 10 да се поддържа най-малко 5 % от площта без растителност е неразбираема, доколкото включва и пълно премахване на всякаква растителност.

Предложената мярка 12 тревната растителност да се премахва чрез окосяване е неизпълнима доколкото терена е силно каменлив с високо разположени скали, както е посочено в снимките за местообитание 6110.

Относно Заключенията на ДОСВ

Направените в т.9 заключения се разминават драстично с посочените в доклада въздействия. Одобрението на ПУП е в противоречие с подробние и специфични цели на защитената зона Драгоман и ще доведе до значително площно увреждане на защитените зони Драгоман и Раяновци. Както посочихме по-горе дори минимално унищожаване на територии заети от приоритетните природните местообитания 40А0, 6110, 6210 е недопустимо и представлява нарушение на чл.6.2 на Директива 92/43/ЕИО. Една от предложените мерки представлява нарушение на чл. 13 на същата директива. Последните констатации поставят под въпрос доколко авторите на ДОСВ отговарят на изискванията на чл. 31 ал.22 т.4 от ЗБР.